

OGYÉI Tájékoztató

A vényköteles gyógyszerek expedálásához kapcsolódó számlázási gyakorlatról

Jelen tájékoztató célja, hogy a gyógyszertárakban országosan egységes elvek mentén, szabályszerűen történjen a vényköteles gyógyszerek expedálásához társuló számviteli bizonylatok (számlák) kiállítása.

A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (továbbiakban Gyftv.) praeambulum szerinti a gyógyszert fogyasztók védelme érdekében elengedhetetlen követelmény, hogy a gyógyszerek forgalmazásában az általános kereskedelmi szabályoktól eltérő szigorúbb szabályok érvényesüljenek.

Tény és gyakorlati tapasztalat, hogy a gyógyszerek végső felhasználók felé történő expedálása (értékesítése) során a gyógyszertárakban keletkező számviteli bizonylatok (számlák) kisebb hányada vagy nem a jogszabályban előírt adattartalommal kerül kiállításra, vagy az előírt dokumentációk (számlák) adatai nincsenek összhangban egy adott expedálási eseménnyel nézve.

A helyes gyógyszerári gyakorlat megvalósulása érdekében az alábbiakban kívánjuk összefoglalni a vényköteles gyógyszerek expedálásához tartozó, gyógyszerügyi iratokkal (vény, megrendelőlap, orvosi, állatorvosi illetve gyógyszerészi végzettség hitelt érdemlő igazolása) és számviteli bizonylatokkal (számlák) kapcsolatos ismereteket, azok helyes gyakorlati alkalmazását, összefüggéseit.

Jelen OGYÉI tájékoztató a Nemzetgazdasági Minisztérium, a Nemzeti Adó és Vámhivatal, továbbá az Emberi Erőforrások Minisztériumának jóváhagyásával, azok szakmai egyetértésével, velük folytatott konzultációk eredményeként kerül kiadásra.

Főszabály: Vényköteles gyógyszert a gyógyszertárban csak az arra jogosult részére, a jogosultságot megtestesítő eredeti dokumentum alapján lehet expedálni, azaz vényköteles gyógyszert csak a megfelelő jogosultság birtokában lehet beszerezni.

Vényköteles gyógyszer expedálása kizárólag az alábbi, szabályosan kiállított dokumentumok **birtoklása és bemutatása** alapján történhet:

1.) **Vény** alapján

2.) **Megrendelőlap** alapján hazai egészségügyi szolgáltató részére (járóbeteg-ellátás esetében az orvos részére az egészségügyi tevékenysége ellátásához)

3.) **Végzettség** hitelt érdemlő igazolása alapján: orvosnak, állatorvosnak és gyógyszerésznek (pl.: diploma, oklevél, alapnyilvántartási szám, igazolvány a gyógyszerészek országos nyilvántartásába való felvételtől, működési nyilvántartási igazolvány, vagy annak száma, orvosi pecsét, állatorvos esetén kamarai nyilvántartási szám).

A gyógyszertárak működtetői gyógyszer értékesítési és szolgáltatás nyújtási tevékenységük révén az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: ÁFA törvény) hatálya alá tartozó adóalanyoknak minősülnek. Amennyiben az értékesítés (adóköteles ügylet) szintén az ÁFA törvény hatálya alá tartozó adóalany felé történik, úgy minden esetben számla kiállítási kötelezettség terheli a gyógyszertárat. Magánszemély felé történő expedálás esetén a magánszemély kérésére kell a gyógyszertárnak számlát kiállítani.

Számla kiállítása vény alapú expedíáláskor

Vényköteles gyógyszert az orvos vényen rendel a beteg részére. A vény olyan okirat, amelynek megléte, birtoklása, bemutatása, majd gyógyszerárban történő beváltása az alapja a vényköteles gyógyszer expedíálásának. Alapesetben a vényen rendelt vényköteles gyógyszert maga a beteg váltja ki (és fizeti meg a térítési díjat). Néhány lehetséges eltérést – a teljesség igénye nélkül – ismertetünk, amikor nem a beteg, hanem megbízásos vagy szerződéses alapon más személy a vényköteles gyógyszer kiváltója, úgymint:

- a beteg hozzátartozója, rokona, ismerőse,
- a beteg gyámja, gondozója,
- bentlakásos intézmény (pl. szociális otthon, büntetés-végrehajtási intézet) szakszemélyzete ,
- nappali ellátást nyújtó intézmény szakdolgozója
- valamely intézmény vagy közösség képviselője (pl.: önkormányzat, költségvetési szerv, egyesület, alapítvány, szövetkezet, társaság, klub, nevelési-oktatási intézmény, egyház, állami intézmény).

Fentebb említett esetekben az is gyakran előfordul, hogy a vényköteles gyógyszer kiváltásakor a beteg által fizetendő térítési díjat nem a beteg, hanem a gyógyszert kiváltó vállalja át. **A kiváltó személy (mind természetes, mind jogi személy) általi térítési díj megfizetése mögött mindig egyfajta megbízásos, szerződéses vagy tagsági jogviszony kell, hogy szerepeljen, mely a kiállításra kerülő számla mögöttes ügyletnek tekintendő. Ezen mögöttes jogviszony kapcsán megjegyezzük, hogy ahhoz, hogy a beteg helyett másik személy jelenhessen meg a számlában vevőként, a másik személynek a saját nevében, de a beteg javára kell eljárnia a vényköteles gyógyszer kiváltása során. A gyógyszerekkel kapcsolatos szigorú szabályozást figyelembe véve, feltételezhetően olyan jogviszony keretében, olyan személy járhat el a saját nevében a beteg javára, amelynél biztosított, hogy a beteg a számára rendelt gyógyszer birtokába jut. A mögöttes ügyletnek a vizsgálata nem a gyógyszerár feladata és kötelezettsége, a számla kiállítása viszont igen, amennyiben arra igény illetve kérés van.**

Ezekben az esetekben tehát a vényen szereplő magánszemély eltér(het) a számlán szereplő Vevő (költségviselő) személyétől, mely szabályos értékesítésnek és számla kiállításnak minősíthető.

A számlán tehát Vevőként szerepelhet:

- magánszemély
- jogi személy.

Azokban az esetekben tehát, amikor a gyógyszerár a vényen szereplő magánszemélytől eltérő Vevő (költségviselő) részére állít ki számlát (közületi számlát), minden esetben vagy a Vevő adatainál (pl: X Egészségpénztár XY személy), vagy a kiállított számla tételeinél fel kell tüntetni a vényköteles gyógyszer jogosultjának vagy a nevét, vagy a TAJ számát, melyből egyértelműen azonosítható az a beteg, aki részére a vényköteles gyógyszer elrendelésre került.

Jogi személyek fajtái: állam, önkormányzat, költségvetési szerv, polgármesteri hivatal, közhasznú társaság, köztestület, gazdasági társaság, társadalmi szervezet, szövetkezet, társulat, egyesület, párt, szakszervezet, egészségpénztár, egyház, alapítvány, közalapítvány.

Számla kiállítása megrendelőlapra történő expedíáláskor

Megrendelőlapot az orvos egészségügyi tevékenységének végzése során betegellátásra felhasznált gyógyszerek rendeléséhez használhat. Megrendelőlapon forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszer vagy magisztrális gyógyszerkészítmény rendelhető. Egy megrendelőlapon egyszerre több gyógyszer is rendelhető. A megrendelőlapon rendelt gyógyszert kiadni annak kiállításától számított 30 napon belül lehet. A megrendelőlapon történő rendelés kötelező tartalmi elemei az alábbiak:

- a gyógyszert rendelő orvos neve, pecsétjének azonosítható lenyomata, sajátkezű aláírása
- azon személyek száma, akik ellátására a gyógyszert rendelték,
- a gyógyszert felhasználó intézmény, vállalkozás megnevezése, címe, a gyógyszer rendelés dátuma
- a rendelt gyógyszer(ek) megnevezését, ideértve a gyógyszerformát, a hatáserőssége(ke)t, és a gyógyszer(ek) összmenyiségét.

Ebben az esetben az orvos a vényköteles gyógyszert egészségügyi, orvosi tevékenységének végzéséhez, annak közvetlen ellátásához rendeli. Az orvos az egészségügyi tevékenységét azonban leggyakrabban valamilyen vállalkozás, gazdasági társaság formájában (kft., bt., egyéni vállalkozás), annak képviselőjében, mint szakképesítéssel rendelkező közreműködő személy végzi. A vényköteles gyógyszer beszerzése tehát az egészségügyi tevékenységet közvetlenül végző (hazai hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező) vállalkozás javára történik. A vényköteles gyógyszerek az adott egészségügyi vállalkozás közvetlen egészségügyi tevékenysége során kell, hogy felhasználásra kerüljenek (orvosi rendelő, orvosi táská, beteg otthonában orvosi vizit).

Megrendelőlapon történő gyógyszer rendelése esetén tehát Vevő minden esetben az az adott, egészségügyi tevékenység végzésére hazai hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező vállalkozás lehet, akinek javára – közvetlen betegellátás biztosítása érdekében – megrendelték és beszerezték a vényköteles gyógyszereket.

Számla kiállítása orvos, állatorvos és gyógyszerész saját jogon történő vásárlása során vényköteles gyógyszer expedíálásakor

Orvosnak, állatorvosnak és gyógyszerésznek legfeljebb 30 napra elegendő mennyiségben vény és megrendelőlap nélkül is kiadható vényköteles gyógyszer (kivéve: kábítószerként és pszichotróp anyagként (K1, K2, P2, P4) minősített gyógyszerek, FoNo dosim mennyiségnél nagyobb mennyiségű gyógyszeranyag önmagában, az alkalmazási előírása szerint az influenzavírus okozta megbetegedések megelőzésére és kezelésére szolgáló gyógyszerkészítmény, legfeljebb az alkalmazási előírása szerinti terápiás alkalmazáshoz szükséges mennyiségben).

Ebben az esetben az orvos, az állatorvos és a gyógyszerész, mint magánszemélyek (végzettségükre tekintettel, a jogszabály erejénél fogva) jogosultak vényköteles gyógyszer vény nélküli beszerzésére. Tehát nem az egészségügyi tevékenységük folytatása és gyakorlása, nem a betegek rendelőben történő kezelése, nem az egészségügyi szolgáltató gazdasági társaság, illetve egészségügyi egyéni vállalkozásuk érdekében és javára, az ott folytatott tevékenységük ellátásához szerzik be a vényköteles gyógyszert, hanem saját maguk részére, **legfeljebb 30 napra elegendő mennyiségben. Részükre kiállítandó számlán ezért beszerzőként, azaz Vevőként gazdasági társaság nem szerepelhet, azok adatai nem tüntethetők fel, részükre kizárólag olyan számla állítható ki, melyen Vevőként az orvos, az állatorvos vagy a gyógyszerész, mint magánszemély szerepel.**

Nyilvántartás vezetése

A közforgalmú, fiók- és kézigyógyszertárak, továbbá intézeti gyógyszertárak működési, szolgálati és nyilvántartási rendjéről szóló 41/2007. (IX. 19.) EüM rendelet 18. § (14) bekezdése szerint „a gyógyszertár az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek rendeléséről és kiadásáról szóló miniszteri rendelet szerinti vényköteles gyógyszer vény nélküli kiadásáról nyilvántartást vezet, mely tartalmazza a kiadott gyógyszer nevét, a kiadás időpontját, az átvevő végzettségét vagy jogosultságát hitelt érdemlően tanúsító okirat számát, orvos esetén orvosi bélyegzőjének számát vagy lenyomatát, valamint a kiadó és az átvevő aláírását.”

A nyilvántartás vezetésekor az adatvédelemre vonatkozó szabályok betartására is figyelmet kell fordítani.

Kérem, hogy gyógyszertári munkájuk során az ismertetett szabályoknak megfelelően végezzék szakmai munkájukat.

Budapest, 2017. június 08.

dr. Mike László

országos tisztifőgyógyszerész